

К. е. н. Воронинська О. В.

Таврійський державний агротехнологічний університет, Україна

ВІПЛИВ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ НА ЯКІСТЬ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Проведення економічного аналізу – це важлива складова діяльності підприємства, яке полягає у комплексному глибокому вивченні його роботи з метою оцінки результатів та виявлення можливостей підвищення ефективності господарювання та прийняття оптимального управлінського рішення. Проте, створення за останні роки великої кількості невеликих підприємств і фермерських господарств призвели до суттєвого скорочення в аграрних підприємствах спеціалістів-економістів. Внаслідок чого значно погіршилась робота з аналізу і планування виробничої діяльності.

Якщо зробити порівняльний аналіз роботи чотирьох аграрних підприємств, що займаються виключно виробництвом рослинницької продукції, знаходяться в одній природно-кліматичній зоні майже однакові площі сільськогосподарських угідь (від 2141 до 2796 га), то видно, що рівень забезпеченості і результати виробничої діяльності значно відрізняються.

Для бази порівняння обрано аграрне підприємство з самим високим порівняно з іншими рівнем рентабельності. Це ТОВ «Агропродінвест». Треба зауважити, що в розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь дане підприємство гірше інших забезпечено основними виробничими фондами (табл. 1). ТОВ «Агролюкс», ТОВ «Агросталь», ТОВ «Агро-Давидівка» забезпечені цим видом ресурсів відповідно в 2,7, 1,3, 2,4 разів краще. Забезпеченість оборотними засобами в ТОВ «Агропродінвест» відповідно на 15,3%, 30,9% та 16,6% краща, ніж в інших підприємствах. Значно відрізняється в досліджуваних підприємствах рівень забезпеченості трудовими ресурсами. В ТОВ «Агропродінвест» на одного середньорічного працівника припадає 194,6 га сільськогосподарських угідь, в ТОВ «Агролюкс» – 40,5га, в ТОВ «Агросталь» – 109,5 га, а в ТОВ «Агро-Давидівка» – 20,8 га.

Результати виробничої діяльності у досліджуваних підприємств в 2012 році також суттєво відрізняються. В ТОВ «Агропродінвест» з кожних 100 га сільськогосподарських угідь отримано 87,4 тис. грн. валової продукції в порівняльних цінах 2010 року. В ТОВ «Агролюкс» – 307,3 тис. грн., що в 3,5 рази краще за попереднє підприємство. В ТОВ «Агросталь» отримано 113,5 тис. грн., що на 29,9% більше ніж в ТОВ «Агропродінвест», 145,5 тис. грн. отримали валової продукції в ТОВ «Агро-Давидівка», що на 66,6% більше базового підприємства.

Схожі результати отримано і при розрахунку вартості товарної продукції на 100 сільськогосподарських угідь. В ТОВ «Агролюкс», ТОВ «Агросталь», ТОВ «Агро-Давидівка» результати кращі за ТОВ «Агропродінвест» в 3,6, на 48,8% і в 3 рази відповідно. Проте, прибутку в розрахунку на 100 сільськогосподарських угідь в ТОВ «Агропродінвест» отримано більше як у два рази ніж в ТОВ «Агролюкс». А ТОВ «Агросталь» і ТОВ «Агро-Давидівка» отримали збитки від виробничої діяльності.

Існують певні невідповідно у використанні коштів на виробництво продукції. В ТОВ «Агролюкс» витрати виробництва на 70,5% більші ніж в ТОВ «Агропродінвест», в ТОВ «Агро-Давидівка» витрати перевищили витрати базового підприємства більше ніж в два рази, а в ТОВ «Агросталь» витрачено коштів на виробництво продукції на 15,4% менше ніж в ТОВ «Агропродінвест».

Таблиця 1. Порівняння роботи підприємств Якимівського району Запорізької області (ТОВ «Агропродінвест», ТОВ «Агролюкс», ТОВ «Агросраль», ТОВ «Агро-Давидівка») за результатами виробничої діяльності у 2012 році

Показники	ТОВ «Агропродінвест»	ТОВ «Агролюкс»	ТОВ «Агросраль»	ТОВ «Агро-Давидівка»	ТОВ «Агролюкс» до ТОВ «Агропродінвест», %	ТОВ «Агросраль» до ТОВ «Агропродінвест», %	ТОВ «Агро-Давидівка» до ТОВ «Агропродінвест», %
Припадає на 100 с. г. угідь:							
вартості основних виробничих фондів, тис. грн.	111,3	297,4	143,9	263,6	267,2	129,3	236,9
середньорічної вартості оборотних засобів, тис. грн.	232,5	196,9	160,6	194,0	84,7	69,1	83,4
витрат всього, тис. грн.	186,4	317,6	157,6	382,3	170,5	84,6	205,1
Припадає площі с.г. угідь на 1-го середньорічного працівника, га.	194,6	40,5	109,5	73,2	20,8	56,2	37,6
Припадає на 100 га с. г. угідь: вартості валової продукції в співставних цінах 2010 року, тис. грн.	87,4	307,3	113,5	145,5	351,8	129,9	166,6
вартості говарної продукції, тис. грн.	100,0	358,2	148,8	306,5	358,2	148,8	306,5
прибутку, тис. грн.	93,6	40,6	-8,9	-75,9	43,4	-	-
зерна, ц	162,5	370,6	272,8	224,5	228,0	167,8	568,8
соняшнику, ц	239,1	192,2	182,0	165,6	80,4	76,1	69,2
Рівень рентабельності, %	50,2	12,8	-5,6	-19,8	-37,4	-55,8	-70,0
Норма прибутку, %	1,6	8,4	-2,9	-16,6	6,8	-4,5	-18,2

Таким чином, відсутність такого виду діяльності в аграрних підприємствах, як аналіз господарської діяльності, призводить до того, що спостерігається невідповідність між витраченими ресурсами і отриманими результатами, не ведеться пошук резервів підвищення результативності, прибутковості і підвищення економічної ефективності виробництва продукції.

Д. э. н. Гончарова Н. З.

ФГБОУ ВПО «Смоленская государственная сельскохозяйственная академия»,
Российская Федерация

**ТЕРРИТОРИАЛЬНОЕ РАЗМЕЩЕНИЕ И СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ
КАК ФАКТОР ЭФФЕКТИВНОГО РАЗВИТИЯ
СКОВОДСТВА СМОЛЕНЩИНЫ**

На региональном уровне территориально-отраслевое разделение труда в агропромышленном производстве активно влияет на его развитие, являясь либо импульсом для эффективного функционирования скотоводства, либо существенным тормозом. Оптимальная система территориального разделения труда обеспечивает развитие экономики скотоводства как ведущей отрасли сельского хозяйства во многих областях ЦФО, в частности в Смоленской области. Она имеет тем больше реальных предпосылок для своего развития и дает более значительный эффект, чем более четко проявляется